18 Imádkozzatoc mi érőttűnc:
mert hiſſűc hogy minékűnc ió
lelki eſméretűnc vagyon, vgy
mint kic minden dolgokba igye-
kezűnc tizteſſégeſen forgolód-
ni.
19 Mégis kérlec titeket hogy
azt miuellyétec, hogy hamaréb
hozzátoc meheſſec.
20 Az békeſégnec Iſtene pedig,
ki az halálból ki hozta az iuhok-
nac [c] az őrőcké való Teſtamen-
tumnac vére által való paztorát,
az mi Wrunc Ieſus Chriſtuſt.
21 Tegyen titeket tőkélleteſec-
ké minden ió tſelekedetben, az ő
akarattyánac tſelekedetire, tſele-
kedvén ti bennetec azt, az mi ő
elötte kedues az Ieſus Chriſtus
által, kinec ditſőſég mind őrőc-
kőn őrőcké, Amen.
22 Kérlec pedig titeket attyám-
fiai ſienuedgyétec el ez intő be-
ſiédet: mert rőuid beſiédeckel ir-
tam néktec.
23 Légyen tudtotokra hogy az
mi atyánkfia az Timotheus meg
ſiabadúlt: kiuel ha hamar ide iő-
uend meg látogatlac titeket.
24 Kőſiőntſétec mind az ti e-
lőttetec iárókat, és mind az ſien-
teket, Kőſiőntenec titeket azoc
az kic Olaſi Orſiágból való atyá-
fiac.
25 Iſten kegyelme légyen mind
nyáián veletec, Amen.

c: Meg mondgya mimodon mondaſſec Chriſtus az iuhoknac paztoranac, mert tudni illic azokat vereuel herefte. Ioan. 10. Acto. 20.

IACAB APASTALNAC
KŐZŐNSEGES LEVELE.
ELSŐ RESZ.

I.

IACAB, az Iſtennec és az Wr Ieſus Chriſtuſnac ſiolgáia, az el ſięlledett tizenkęt nemzetſégnec, kőſiőne-
temet.
2 [a] Nagy őrőm gyalánt tartſá-
toc atyámfiai, mikor kűlőmb kű-
lőmb kéſértetekben, [b] eſtec.
3 [c] Tuduán hogy az ti hitetek-
nec probáláſa békeſéges tűréſt
nemz.
4 [d] Az békeſéges tűrésben pe-
dig tőkélletes tſelekedet vagyon,
hogy legyetec tőkélleteſec, és
éppec minden fogyátkozáſnél-
kűl.

Kőzőnſeges leuelnec mondatic, mert nem irta egy bizonios embernec vagy varoſnac, hanem mindeneknec kic az Sido nemzetſegből mind ez vilagra el oszlottac vala

a: Inti őket az nyomoruſagban valo bekeſeges ſzenuedeſre.

b: Elſő oka az inteſnec, mert ez nyomoruſagoc altal az mi hitőnc keſertetic.

c: Maſodic oka, az nyomoruſagoc altal tanitatunc az bekeſeges tűreſre.

d: Azt mondgya meg, mennemőnec kell lenni az hiueckben az bekeſeges ſzenuedeſnec, tudni illic albatatoſnac, hogy Iſten elött kedues legyen, vgy mint tőkelletes tzelekedet.

 5 [e] Hogy

5 [e] Hogy ha valamellyitec ſiŭ-
kŏlkodic bŏlcſeſégnélkŭl, kérie
Iſtentŏl,ki adgya azt mindenek-
nec bŏſéggel ſiemre való hányáſ-
nélkŭl: és meg adattatic ŏ néki.

6 De kériehittel, ſemmit nem
kętelkeduén, mert az ki kételke-
dic, haſonlatos à tengernec hab-
iához, mely az ſielektŭl meg
mozditatic,és ide ſ touá hányat-
tatic.

7 Ne véllye azért az ollyan em-
ber hogy ŏ valamit véſien az
Wrtól.

8 Az kettŏs ſiiuŏ ember, álha-
tatlan minden ŏ vtaiban.

9 [f] Dicſekedgyéc pedig az alá-
zatos atyáfiu, az ŏ nagyſágában.

10 Az gazdag pediglen az ŏ alá
zatoſſágában:mert el múlic mint
az fŭnec virága.

11 Mert miképpen mikor az
nap nagy hęuſéggei fel támad,
meg ſiárad az fŭ, és annac virá-
ga el húll, és az ŏ ſiép tekintetŏ
ékeſſége el vęſi: azonképpen az
gazdag emberis az ŏ vtaiban
meg heruad.

12 [g] Bódog ember az ki kéſérte-
tet ſienued, mert minec vtánna
meg probáltatic,el véſii az élet-
nec coronáiát, mellyet igért az
Wr az ŏtet ſieretŏknec.

13 [h] Senki mikor kéſértetic ne
mondgya hogy Iſtentŏl kéſérte-
tic: mert az Iſten gonoſſágockal
nem kéſértethetic,és ſenkit nem
kéſért.

14 [k] Minden ember pedig kéſér
tetic,mikor az ŏ tulaydon kéuán
ſágától el vonattatic, és meg tſa-
lattatic.

15 Annac vtánna az kéuánſág
minec vtánna fogadott, ſiŭli az
bŭnt: az bŭn pediglen minec v-
tánna véghez mégyen,nemz ha-
lált.

16 Ne téuelegietec ſierelmes [l]
atyámfiai.

17 [l] Minden ió adomány,és min
den tŏkélletes aiándoc onnét fel-
lŭl vagyon, [m] melly le ſiáll az vilá
goſſágnac attyától, [n] kinél nin-
tſe változás, vagy változáſnac ár-
nyéka.

18 [o] Ki akarattya ſierint ſiŭlt
minket az igaſſágnac beſiéde ál-
tal, hogy lennénc az ŏ teremtett
állatinac neminęmŭ elſŏ ſengei.

19 [p] Annac okaért ſierelmes a-
tyámfiai, légyen minden ember
gyors az halláſra, kéſedelmes az
ſiołáſra,kéſedelmes az haragra.

20 Mert az férfiunac haragia
az Iſten igaſſágát nem czeleke-
ſii.

21 [q] Annac okaért el vetuén
minden vndokſágot,és az gonoſ-
ſágnac ganéiát, alázatoſſággal
vegyetec bę,az bę óltatott beſié-
det, mely meg tarthattya [r] az ti
lelkeiteket.

22 [s] Legyetec pedig válóban
meg tartói az igénec,és ne legye-
tec tſac halgatoi, [t] hogy meg
tſallyátoc magatokat.

23 [u] Mert

e: Miuel hogy nem minden emberben vala ez tudomani hogy az nyomoruſagoc,mi nekŭnc ionkra vadnac. Azert inti az hiueket hogi ez bŏltſeſeget kerioc Iſtentŏl,holot az meg halgatas felŏl igeretet teſſen, es meg tanit az kereſnec modgyara, es feniegeti az ketelkedŏ es kettŏs ſziuŏ embereket.

f: Miuel hogy az ſzegeniec nehezen ſzenuedic az ſzegenſeget mint az nyomoruſagot azert inti azokat hogy azzal ditſekedgyenec hogy ŏc Iſten fiai. Azonkeppen miuelhogy az gazdagoc gyakorta el hiſzic magokat, inti azokat alazatoſſagra.

g: Az haborusagnac bekeſeggel valo ſzenuedeſet ez ſententianal rekezti be.

h: Immar az belſŏ keſerteſekrŏl ſzol. Tudni illic mikor az gonoz keuanſagoktul ſzorgalmaztatunc, azokrol pedig azt mondgya hogy nintſenec Iſtentŏl.

i: Elſŏ bizonſag hogy Iſtentŏl nintſenec az bŭnnec keſerteti.

k: Maſodic erŏſſeg.

l: Harmadic. Iſtentŏl vagyon minden io, tehat nem az bŭn.

m: Negyedic erŏſſeg.

n: ŏtŏdic.

o: Hatodic erŏſſeg, Iſten minket az bŭnbŏl vijonnan ſzŭl, tehat az bŭne nem ŏ czelekeſzi.

p: Miuel hogy azt monda hogy az Iſten beſzede altal ſzŭletŭnc vijonnan, azert immar int annac halgataſara, es hogy az ellen ne ſzolliunc es ne haragodgiunc.

q: Az Iſten igeienec halgataſanac modgyara tanit.

r: Az Iſten beſzedenec halgataſa altal tartatic meg az mi lelkŭnc.

s: Inti hogy nem tſac halgatoc hanem czelekedŏi is legyenec az igenec.

t: Az ki tſac halgatoia az igenec, meg tſallia magat.

23 [u] Mert az ki tſac halgatóia az igenec es nem tſelekŏdŏie, az ollyan haſonlatos az emberhŏz ki meg tekénti az ŏ terméſiet ſie-rint való abrazattyát, az tůkŏr-ben.

u: Az ki czac halgattya az iget es meg nem tartya, haſonlo ahoz a ki meg lattya rutſagat az tukŏrbe, es el menuen onnet el ſeletkezet arrol.

24 Mert meg tekintette ŏ magát, és el ment, és azonnal el felejtkezett rólla minęmů vólt.

25 [x] De az ki bę tekitend az ſiabad ſagnac tŏkelleteſ tŏruénieben, és meg maradand abban, miuelhogy nem feledéken halgató, hanem az tſelekedetnec kŏuetŏie, bódog léſien az ŏ tſelekedetiben.

x Harmadic oka, Az ki halgattya es meg tartya az iget bodog. Neuezi pedig az tŏruent tŏkelletesſegnec tŏrueniénec, mert mig czac ſzoual predikaltatic es be nem iratic az mi ſziuŏnkbe az Iſten lelketŏl addig ollyan mint az meg holt betů, ſzabadſagnac tŏrueniénec mondatic, mert Christus nelkůl minket czac rettent eskeſegbe ein de az Iſten lelke minec vtan azt be irta ſziuŏnkbe, egyetembe az Iſten keg yelmerŏl es az mi ſzabadſagunkrol bizonſagot teſzen. Mint ha azt mondana, hogy titeket ſzolgai allapatra ne ſzullion az tŏruenn, hanem ſzabadſagra, es hogy ne legyen czac tanito meſter, hanem tŏkelletesſegre vegyen, ſzůkseg hogy ezt be vegietec, hogy ſzentůl es igazan ellietec.

26 [y] Ha valaki láttatic ti kŏztetec Iſten félŏnec lenni, és az ŏ nyeluét meg nem zabolázza, hanem az ŏ maga ſiiuét meg tſallia, ennec hijában való az ŏ Iſteni ſiolgálattya.

y: Azoc ellen ſzol a kic az tŏruenhez valo io indulattiokbol noha ne valanac kůlſŏ keppen feslet elletŏ emberec, mind az altal az ŏ nyelueket meg nem tartyac vala, hanem egiebeket ragalmaznac vala. Azt akaria azert hogy meg valaztaſſanac az igaz kereztienec az kep mutatoktul. Azt is meg mondgya pedig honnet vagyon ez illien vetec, tudni illic mert az ember meg czallya az ŏ ſziuet es azt alittia hogy ŏ maſnal iob.

27 [z] Az tizta és Iſten elŏtt, és az Atya elŏt ſieplŏnélkůl való Iſteni ſiógálat ébben áll, meg látogatni áruákat és ŏzuegyeket az ŏ nyomoruſágokban, és ſieplŏnélkůl meg tartani magát ez vilagtól.

z: Az kereztienſegnec neminemů tulaidonſagibol bizonittya hogy az ragalmazo kep mutatoc nem kereztienec.

II. Réſz.

1 [a] ATyámfiai, az mi ditſŏséges [b] Wrunc Ieſus Chriſtusban való hitet meg ne elegitſétec ſiemély válogatáſſal.

a: Az ſzemely valo garaſt karhoztattia es ſzep peldaual mutattya meg. menimů ſzemely valogataſt tilt meg.

b. Elſŏ erŏſſeg. Az ſzemely valogatas el vonzon minket az ditſŏſeges Chriſtuſnac ditſŏſegenac meg gondolaſatul.

2 Mert ha valaki az ti gyůlekezettekben bę megyen, kinec vijában arany gyůrŏ vagyon, és fénies ruháia, ha be menend az ſiegénis rongios ruhában.

3 Es ha tekintendetec arra kinec fénies ruháia vagyon, és azt mondgyátoc néki, te ůly ide ſiépen: az ſiegénnec pedig azt mődgyátoc, te álly amott, auagy ůly le ide az én lábā alatt való ſámolyra

4 Auagy nem tŏtteteke ti magatokban válaztáſt, és nem lŏtteteké nem igazan itelŏ biráckká?

c: Maſodic erŏſſeg. Az Iſten valaztotta az ſzegenieket. Nem kell tehat azokat meg vtalni

5 [c] Hallyátoc meg ſierelmes atyámfiai, auagy nem válaztottaé az Iſten ez világnac ſiegénieit, hogy lennénec gazdagoc az hitben, és ŏrŏkŏſi az orſiágnac, mellyet igért azoknac, az kic ŏtet ſieretic.

d: Harmadic erŏſſeg az gazdagoc ſoc boszuſaggal illetic az ſzegeniehet es az kereztiennevel gyalazattal illetic.

6 De ti boſſiuſággal illettetec az ſiegént, [d] auagy nem az gazdagoc nyomoritanaké meg titeket, az ŏ kegyetlenſégec által, és nem azoc vonſinaké titeket az tŏruénbe?

7 Auagy nem karómlattatiké amaz ti ſiép neuetec, az melyrŏl neueztettetec?

e Ertelme ez ha atyafiui ſzeretetbŏl miuelitec hogy az gazdagokat be ſzollitec, iol miuelitec. De ha ſzemely valogatasbol miuelitec nem iol miuelitec es az tŏruennec meg rontoi vadtoc. Mert az ki egyet bůnt meg tiltotta abban az maſtis meg tiltoi ta es Iſten az mi felebarátunc neuét. Az lat nem czac az gazdagokat hanem az ſzegenieketis be foglallia.

8 [e] Hogyha az királi tŏruént tſelekeſiitec az irás ſierint, ſiereſſed az te felebarátodat mint tenen magadat, iól miuelietec.

9 Ha pedig ſiemélt válogattoc, vétkeztec, és meg feddettec az tŏruéntŏl mint aňac meg rontói.

10 Mert valaki az egéſi tŏruént meg tartandgya, vétkezendic pe-

dig egy dologba, az egéſſ tőr-
uéñnec meg rontáſába bűnős.

11 Mert az ki azt mondotta, ne
paráználkodgyál: aztis mondot-
ta, ne őlly, hogyha nem paráz-
nálkodandol, őlendeſſ pedig em-
bert, az tőruéñnec meg rontóia
lőtél.

f. Negyedic erőſſeg. Az tőrueny hazboztattya minékűnc es meg iteli minden gonoz czelekedetűnket Azert az tőrueny keuanſaga ſzerint rendeliűc eletűnket

12 f Vgy ßóllyatoc, és vgy cze-
lekedgyetec, vgy mint, kic meg
itéltettec az ßabadſágnac tőrué-
nye által.

g. Ötődic erőſſeg. Irgalmaſſagnelkűl iteltetic az ki irgalmaſſagot nem czelekeßic. Mikeppen viſſontag az irgalmaſſag diadalmat leßen az itelet ellen, Matth. 25.

13 g Mert az itélet irgalmaſſág-
nélkűl léßen annac, az ki nem
czelekedett irgalmaſſágot: és di-
czekedic az irgalmaſſág az ité-
let ellen.

h. Immar ßol az Apaſtal az élő hitről, és azt mondgya hogy az mely hitnec nintſenec czelekedti nem igaz hit az, es nem meg igazult emberec azoc, az kic nem mutattiac az hitnec gymőlcſet

14 h Mi haßna vagyon atyám-
fiai, ha valaki mondgya hogy hi-
ti vagyon, czelekedeti pedig
nintſenec? auagy meg tarthattiaé
azt az à hit?

15 i Hogyha pedig az kereztieni
atyafiac, férfiac, vagy aßoni ál-
latoc, mezitelenec leiendenec,
és ßűkőlkődendenec minden na-
pi eledelnélkűl.

i: Elſő erőſſeg. Ha az vhező embernec azt mondgyuc egiel de azert ſemmit neki nem adunc, ſemmit az nem haznal, vgy ßinte ſemmit nem haznal ha hittel kerkezűnc, ha az czelekedet nintſen.

16 Azt mondgya pedig vala-
mellyitec azoknac, mennietec el
békeſéggel, melegedgyetec meg
és egyetec eleget: mind az által
nem adgyátoc őnékiec, az mel-
lyec ßűkſégeſec vólnánac az ő
teſteknec tapláláſára, mitſoda
haßna vagyon annac?

17 Azonképpen az hit, ha
tſelekedete nintſen, meg hólt ő
magában.

18 Sőt inkáb azt mondhattya
valaki: Te néked hited vagyon,
énnékem czelekedetim vadnac,
mutaſd meg nékem az te hite-
det az te czelekedetidből, és
énis meg mutatom néked az én
czelekedetimből az én hite-
met.

k: Maſodic erőſſeg, hia igaz hit, az à mellyel hiſſűc hogy Iſten vagyon, az ördögőkkis igaz bőltec vagyon, mert őkis hiſzic hogy vagyon Iſten.

19 k Te hißed hogy az Iſten
egy: iól czelekeded, az ördő-
gőkis hißic, és rettegic (az I-
ſtent.)

20 l Akarodé pedig te hijába
voló ember tudni, hogy az cze-
lekedeteknélkűl való hit, meg
hólt?

Gen. 22.

l: Harmadic erőſſeg. az Abraham peldaia, ki meg eſmertetet meg igazultnac lenni az czelekedetekből.

21 Az Abraham amaz mi at-
tyánc, auagy nem az czelekede-
tekből eſmertetetté igaznac len-
ni, mikor az Iſákot az ő fiát meg
áldozta vólna az óltáron.

22 Láttyátoké annac okaért
hogy az hit vólt az ió czele-
kedeteknec ßolgáltatóia, és ho-
gy az czelekedetekből eſmerte-
tet meg az hit igaznac lenni?

Gen. 15.

23 Annac okaért bę tellyeſedett
az iras, melly azt mondgya:
hitt az Abraham Iſtennec, és
tulaydonitatott nékie igaſſágúl,
és Iſtennec baráttyánac neuez-
tetett.

24 Láttyátoc annac okaért
hogy az czelekedetekből eſ-
mertetic az ember igaznac len-
ni, és nem czac az hitből?

m: Negyedic erőſſeg, az Rahab aßßoni allatnac peldaia. Ioſ. 2.

25 m Haſonlatos keppen amaz
tiztátalan Rahabis, auagy nem
az czelekedetekből eſmertetetté

igaznac

igaznac lenni, mikor az kǒueteket bę fogadta vólna házába, és más vton botſátta vólna ki?

26 Mert miképpen az reſt az léleknélkül, meg hólt állat, azonképpen az czelekedeteknélkül való hit, meg hólt állat.

n: ötödic erőſſeg. Az teſt meg holt allat az lelek-nelkül, azonkeppen az hit az czelekedetnelkül.

III. Réſz.

a: Inti az keresztieneket, hogy az ő attyok fiainac vetkec ellen ne legyenec kemeny itelő birac.

1 a ATtyámfiai ne legyetec ſokan meſterec, b tudván azt hogy ſullyasb itéletünc léſien.

b: Elſő erőſſeg. Az Iſten haragiat ingerlic az olyanoc.

2 c Mert ſoc dolgokban eſünc mindniáián, d Az ki az beſiédben nem eſic, az tökélletes ember, hogy ki mind az egéſi teſtet zabolán tarthattya.

c: Maſodic erőſſeg. Mert miſs gyakorta eſünc.

3 e Imé az louaknac ſiáiokba zabolát vetünc hogy mi nékünc engedgyenec, és az ő teſteket az zabolán ſięllel hordozzuc.

d: Harmadic, Az ki az beſzedben nem eſic, tökelletes az. De ſenki nintſen tökelletes, tehat ſenki nintſen az ki nem eſnec, tehat maſt ne karhoztaſſunc.

4 Az haiókis pedig noha nagyoc és az ſielektül hordoztatnac, mind az által egy kis kormántól oda haytatnac à houá az haiós meſter akaria.

5 Ezenképpen az nyeluis kitſiń tag, és nagy dolgockal hánnya magat, f Imé egy kitſiń tüz mely nagy erdőt meg éget.

e: Negyedic erőſſeg. Az embernec nyelue ha meg zabolaztatic nagy dolgokra haznos.

6 Az embernec nyelueis, tüz, és minden álnokſágnac öruénye, Ezenképpen helheztetett az nyelw az mi tagainc között, mely mind az egéſi teſtet meg ſieplőſiti, melly az Gehennának tüzétől fel gerieztetuén, mind ez világot meg égetheti.

f: ötödic erőſſeg, mint az kitſin ſzikra egy erdőt meg eget: Azonkeppen az gonosz nyelw artalo

7 g Mert minden vadaknac, madaraknac, czuſió állatoknac, és tengerben való állatoknac termeſietec meg enhitetic, és meg enhitetett az emberi termeſiettől.

g: Bizonittya hogy gonosz az mertekletlen nyelw.

8 De az nyeluet ſenki meg nem enhitheti, gonoſi állat az mit meg nem enhithetſi, tellyes halálos méreggęl.

9 h Az által áldgyuc az Iſtent és az Attyát. Es az által mondunc gonozt az embereknec, kic az Iſtennec haſonlatoſſágára teremtettec.

h: Az nyelwnec haſzontalanſagat bizonittya

10 Azon egy ſiáyból ſiármazic áldás és gonoſi mondás, Nem kell ezeknec igy lenni attyámfiai.

11 i Vallyon az forrás azon egy folyásból botſáté édes és keſerü vizet?

i: Bizonittya hogy nem lehet hogy azon egy nyelwből io es gonosz ſzarmazzec.

12 Auagy attyámfiai teremtheté az fige fa, olay magokat, vagy az ſiőlő figeket? Azonképpen egy forráſis nem adhat édes és keſerü vizet.

13 k Kitſoda ti köztetec bölts és tudós? mutaſſa meg az ő ió életéből az ő ió czelekedetit, böltſeſégnec ſielídſégéuel.

14 l Hogy ha az keſerü irigiſég vagyō beńetec, és boſiſionkodás

k: Miuel hogi az ragalmazat az keuelſegből vagyon. Az keuelſeg vizonſag innet vagyon, mert az ember böltſenec alittya magat. Azert ezorkal ſzol az Apoſtal az keresztieni böltſeſegről, es azt mondgya hogy az ember ragalmazoc iollehet böltſeſeggel kerkeznec, de az keresztieni böltſeſegnec mas modgya vagyon, Ha azert azzal kerkeznec, inti őket hogy mutaſſac meg azt czelekedettel.

l: Elſő erőſſeg. Az holot az iregyſeg vagyon, nintſen ott az mennyei böltſeſeg. Az holot az ragalmazás vagyon, irigiſeg vagyon ott. Tehat az holot az ragalmazat vagyon, nintſen ott az böltſeſeg.

az ti ſiuetekben , ne ditſéked-
gyetec, és ne hazudgyátoc az i-
gaſſág ellen.

15 m Mert nem onnét fellűl ſzar-
mazot bőltſeſég ez , hanem főldi
teſti, és őrdőgy.

16 n Mert az holott az irigiſég
vagyon , és az boſsſionkodás, ott
háboruſág és minden gonoſz tſe-
lekedet vagyon.

17 o Az melly bőltſeſég pedig
onnét fellűl vagyon,előſzer tizta,
annac vtánna bekeſéges,mértek-
letes,engedelmes, tellyes kőnyő-
rűleteſſégel és ió gyűmőltſőkel,
itéletnélkűl és téttetéſnelkűl va-
ló.

18 p Az kic pedig az békeſégnec
ſzeretői, az igaſſágnac gyűmől-
tſit békeſégeſen vetic.

m: Maſodic erőſſeg. Az igaz bőltſeſeg menyből vagyon. Az ember ragalmazaſſal valo bőltſeſeg főldi tehat nem igaz bőltſeſeg.

n: Harmadic. Az holot irigiſeg vagyon ott verſenſeg es minden gonoſſag vagyon Az ho ot az ragalmazas vagyon. ott irigiſeg vagyon. Tehat az holot az ragalmazas vagyon ott minden gonoſſag vagyon.

o: Negyedic. Az igaz bőltſeſegnec tulaidonſagiból vőtt erőſſeg.

p: Vtolſo erőſſeg. Az bekeſegnec ſzeretői, ũduẽſſẽbe haznat veſzic az bekeſeg ſzeretéſnec.

IIII. Rézſ.

1 a HOnnét vadnac az hábo-
ruſágoc és viſſia vonā-
ſoc ti kőztetec,auagy nem az go-
noſz kéuánſágokbólé , mellyec
vitézkednec az ti tagaitokban?

2 Kéuántoc valami dolgot,de
azért vgyan nintſen , nagy ſzor-
galmaroſſággal ügyekeztec , de
vgyan nem kaphattyátoc , tuſa-
kottoc és hartzoltoc , de vgyan
nem nyerhetitec meg , annac
okaért mert nem kéritec (Iſten-
től.)

a Miuel hogy azt monda az felſő Capitolumban hogy az kereztieni bőltſeſeg bekeſeget. Azért onnet ala holmatoſſagot veuen. az rolſzol. honnet vagyon ő kőztőc az ſoc verſenges és haboruſag azt mondgya pedig hogi az ſoc verſenges es haboruſag az gonoz keuanſagokbol, vagyon mellyeknec altala mertekletlenűl es telhetetlenűl keuannac mindent. Kiket vgyan ott karhoztat hogy azokat nem Iſtentől keric,vagy ha keric is nem iol es nem io vegre keric.

3 Kéritec és nem veſzitec ell,
mert nem iól kéritec , hogy az
ti kéuánſágtokra kőltſétec azt.

4 b Parázna férfiac és aſzony
állatoc auagy nem tudgyátoké,
hogy ez világnac barátſága gyű-
lőſéges Iſten előtt , valaki azért
akar ez világnac baráttya lenni,
az Iſtennec ellenſége leſzen.

b: Azt mondgya hogy ez világi dolgoknac eltelenűl valo keuanſaga es ſzerelme, el ſzakaztya az embert Iſtentől.

5 c Auagy alittiátoké hogy az
irás hijába mondgya , Az irigi-
ſégre (vgy mond) hailandó az
lélec az melly mi bennűnc va-
gyon?

c: Ertelme ez tollebet hailando az ember az irigiſegre mind az altal ennec ellene kell allani, mert Iſten ellenſege az keuelieknec.

6 De viſsontag az Iſtennec na-
gyob kegyelmet aiánlia , (az
irás) mert azt mondgya : Az I-
ſten az keuélieknec ellenec áll,
az alázatoſoknac pedig adgya az
ő kegyelmét.

7 d Engedgyetec azért az Iſten-
nec, állyatoc ellene az őrdőgnec
és el fut ti tőlletec.

d Inti immar őket pœnitentiara.

8 Kőzelgeſſetec az Iſtenhőz , és
kőzelget ti hozzátoc: Tiztitſá-
toc meg kezeiteket : ti bűnőſőc,
és tiztitſátoc meg ſziueiteket ti
kettős ſziuűec.

9 Keſeregietec , gyáſzollyátoc,
és ſiriatoc az ti meuetſégtec ſi-
ralomra fordúllion, és őrőmetec
keſerűſégre.

10 Alázzátoc meg magatokat
az Iſtennec előtte , és fel magaz-
tal titeket.

11 e Ne ſzólliatoc egy más ellen
atyámfiai

e: Neuezet ſzerint megis inti őket hogi egy maſt ne ragalmazzac.

f: Elsõ oka in lesenec, Mert az ki az õ felebarattya ellen szol, az töruény ellen szol, es vgy az töruennec birai leszünc nem meg tartoi.

g: Masodic oka, Isten tsac az à ki mindennec töruent szab.

h: Harmadic, Mast nem karhoztathatunc mert mis bünösöc vagyunc.

i: Mat frle kevelseg ellen szol, mikor tudni illic az ember az õ dolgairol vgy tanacskozic min ha az õ eletet õ maga birna es vezerlene.

atyámfiai, f Az ki sziól az õ feleba-
ráttya ellen, és à ki kárhoztattya
az õ felebaráttyát, az töruény
ellen sziól, és azt kárhoztattya, ho-
gy ha pedig az töruént kárhoz-
tatod, nem meg tartóia, hanem
biráia vagy az töruénnec.

12 g Egy az à ki nékünc töruént
ád, ki meg tarthat és el vezthet.
h Kitsoda vagy te hogy mást i-
télsz?

13 i Noszia immár ti kic ezt
mondgyátoc: Ma vagy hólnap
el mégyünc amaz városba, és ott
eztendeig lakunc, és kálmárko-
dunc és nyereségünc léssen.

14 Kic nem tudgyátoc mitso-
da köuetkezic másod napon,
Mert mitsoda az ti életetec? ol-
lyan mint az pára, melly egy ke-
vés ideig tettzic, az vtán semmié
léssen.

15 Holott ezt kellet vólna mon-
danotoc: ha az Wr akarandgya,
és ha élünc, imezt vagy amazt
tselekedgyüc.

16 Ti pedig ditsekedtec az ti
keuélségteckel, minden illyen di-
tsekedés gonosz.

17 Azért az ki tudna iót tsele-
kedni, és nem tselekeszi, az ollyan
ember bünös.

V. Rész.

a: Az gazdagoc ellen hadakozic es azokat fenyegeti.

b: Elsõ oka, Mert noha gazdagsagokban biztoc de azoc el veszendõc, es ti ellenetec kialtnac az itelet napian.

1 a NO immár gazdagoc, si-
riatoc iaygatással, az ti
rátoc köuetkezendõ nyomoru-
ságitokon.

2 b Az ti gazdagságitoc meg
rothadtac, az ti ruháitokat az
moly meg ötte.

3 Az ti aranyatokat és ezüstöte-
ket az rosda meg fogta, és azok-
nac rosdáioc téssen bizonságot
ti ellenetec, és meg emészti az ti
testeiteket mint az tüz, c kéntset
gyüitöttec magatoknac az vtólsó
napra.

c: Masodic oka. Mert az szegenyeken valo kegyetlenseggel Istent reatoc haragitottatoc, Az õ hegyetlensegeknec pedig peldaiat mondgya.

4 Imé az múnkásoknac berec,
kic az ti tartománytokat meg a-
rattac, mellyet tsalárdsággal meg
tartottátoc, kiált, és azoknac
kiáltásoc az kic arattac, az sere-
geknec WRánac fülébe be
ment.

d: Harmadic oka, Ez vilagon magatokat gyönörüsegben es buiasagban hizlaltatoc.

5 d Gyönyörüségben éltetec ez
földön, és buijalkodtátoc, az ti
sziueiteket legeltettétec, mint egy
áldozatnac napián.

e: Negyedic, Az szegent nyomorgattatoc.

6 e Kárhoztattátoc, meg öltte-
tec az igazat, maga nem vétett ti
ellenetec.

f: Inti az szegenyeket bekeseges türesre

g: Elsõ oka az intesnec, Mert az Wr boszszut all.

7 f Békeségesec legyetec azért
attyámfiai, g az WRnac el iö-
ueteleig: Imé az sziántó vetõ em-
ber vária az földnec drága gyü-
möltsét, békeségesen váruán azt,
mig reggeli és estueli esõ léssen
reáia.

8 Békeségesec legyetec tijs, és
erõssitsetec meg az ti sziueiteket,
mert az Wrnac el iöuetele el
közelget.

h: Masodic oka, Ha panasziolkodtoc masellen, ti ellenetek is panasziolkodnac, mert tijs gyakorta megbantotoc mast.

9 h Ne panasziolkodgyatoc egy-
más ellen fohászkodással, atty-
ámfiai, hogy ne vádoltassa-
toc.

10 Pél-

10 [i] Példáiúl vegyétec attyám-
fiai az háboruſágban és az béke-
ſéges tűrésben, az Prophétákat,
kic ſiólcanac az Wrnac neué-
ben.

i. Harmadic, Az Prophetac bekeſegge' ſzenuedtec az nyomoruſagot.

11 [k] Imé bódogoknac mond-
gyác azokat az kic háboruſágot
ſienuednec, [l] Az Iobnac az ő tű-
réſét hallottátoc, és minęmő vé-
gét adta az Wr az ő nyomoru-
ſágánac, Mert igen irgalmas az
Wr, és kőnyőrűlő.

k: Negyedic, Bodogoc az kic haboruſagot ſzenuednec.
l. Ötődic, Az Iob peldaia, es az nyomoruſagoknac io vege.

12 [m] Mindeneknec elötte pedig
attyámfiai, ne eskedgyetec ſe az
ęgre, ſe az főldre, és ſemmi egięb
eskűuéſſel, légyen pedig az ti be-
ſiédeteknec erőſsitéſe ez: Vgy
vagyon, és tagadáſa valami do-
lognac légyen ez: Nem vgy va-
gyon, hogy az Iſten tőruényénec
kárhoztatáſába ne eſſetec.

m: Miuel hogy az nyomoruſag neha athozodaſahat es eskőuesket ſzerez, meg tanittya azert az hiueket az Apaſtal mint ellienec az eskőueſſel.

13 [n] Stenuedé valaki ti köztetec?
imádkozzéc, Oerőme vagyoné
valakinec? éneklééſſel ditſérie az
Iſtent.

n: Meg modgya minemő oruoſſaggal ellienec beteg ſegekben es nyomoruſagokban.

14 Betegé valaki ti kőztetec? hi-
uaſſa az Egyhazi ſiólgákat, és
imádkozzanac érőtte, [o] meg ken
uén azt olaijal az Wrnac neué-
be.

o: Szol arrol az időről melyben az tanitoc gyogyitaſnac aiandokaual meg ekeſitettec vala, mely miuel hogy moſt nincſen, hijaba valo az kenet.

15 Es az hitből ſiármazott i-
mádſág meg tartya az beteget,
és fel ſegélli őtet az Wr: hogy
ha bűnt tſelekedett, meg botſát-
tatic néki.
16 [p] Vádollyátoc meg egymáſ-
nac bűneiteket, és imadkozza-
toc egymáſért, [q] hogy meg gyo-
gyitaſſatoc. Mert igen, [r] haſinos
az igaznac buzgoſágos kőnyőr-
géſe.

p: Miuel hogy egymaſert nem imathozhatunc, ha egi maſnac az bűnről valláſt nem teſzűnc, Azert arra int hogy bűnős voltunkat egy maſnac meg vallyuc.
q: Elſő oka az inteſnec, ha az bűn meg botſattatic, az betegſeg el veteric. r. Maſodic oka.

17 [ſ] Az Illięs nyomoruſágoc alá
vettetet ember vólt mint mi, és
kőnyőrgéſſel kéré hogy eſő ne
lenne, és nem lőn eſő harom ez-
tendeig és hat hólnapig.
18 Es viſiontag kőnyőrgé, és az
ęgből eſő lőn, és az főld gyűmől-
tſet teremte.

ſ: Harmadic, Az Illies peldaia.

19 [t] Attyámfiai, ha valaki ti kőz
tetec el téueledic az igaſſágtól,
és meg tęritendi azt valaki.
20 Tudgya az, à ki meg tęritet-
te az bűnős embert az ő téuelgő
vtáról, hogy meg tartya annac
lelkét az haláltól, és el fedezi an-
nac bűnénec ſokſagát.

t: Negyedic, Az ki kőnyőrőg az ő felebarattyaert es azt meg teriti, annac lelket meg tartia es el fedezi bűneit, mellyet azert mond az Apaſtal, hogy valaki azt ne alitana, hogy vgyan nem ſzabad ſenkinec meg fedeni felebarattyat. Azt mondgya azert hogy ha el teueledic valaki az vtrol, az mi dorgalaſunckal azt az vtra hozzuc, es igy el fedezzuc annac bűnet, mert az meg ſzegiendőuen meg ter, es Iſtentől keri az bűnnec botſanattyat.